



Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
96/11. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2011. szeptember 22.

A főtanácsnok indítványa a C-411/10. sz.,
N.S. kontra Secretary of State for the Home Department és
a C-493/10. sz., M.E és társai kontra Refugee Applications Commissioner
Minister for Justice, Equality and Law Reform egyesített ügyekben

**Trstenjak főtanácsnok szerint a menedékkérőket nem lehet más tagállamnak átadni,
ha őket ott az Alapjogi Chartában foglalt alapvető jogaik megsértésének a komoly
veszélye fenyegeti**

Az átadó tagállam kiindulhat abból a vélelemből, hogy e jogokat tiszteletben tartják; amennyiben e vélelem megdől, úgy köteles a hatáskörátvétel jogát gyakorolni

A közös európai menekültügyi rendszerben a tagállamok közötti hatáskörök menekültügyekben történő megosztásának a feltételeit a 343/2003 rendelet¹ határozza meg. E rendelet értelmében minden egyes, Unióban benyújtott menedékkérelmi kérelem elbírálására főszabály szerint csak egy tagállam rendelkezik hatáskörrel. Ha harmadik ország állampolgára olyan tagállamban nyújt be menedékkérelmi kérelmet, amely a rendelet alapján e kérelem megvizsgálására nem elsődlegesen rendelkezik hatáskörrel, e rendelet eljárást ír elő a menedékkérőnek a hatáskörrel rendelkező tagállamba történő átadására. Ezenkívül e rendelet biztosítja a tagállamoknak azt a jogot, hogy az általános hatáskör-megosztási szabálytól eltérve a területükön benyújtott menedékkérelmi kérelem megvizsgálását átvegyék az elsődlegesen hatáskörrel rendelkező tagállamtól².

A C-411/10. sz. ügyben N.S. afgán állampolgárt 2008. szeptember 24-én Görögországban letartóztatták. Itt nem nyújtott be menedékkérelmi kérelmet. Fogvatartását követően felszólították, hogy 30 napon belül hagyja el Görögországot, és ezt követően kiutasították Törökországba. Miután a törökországi fogvatartásból megszökött, végül az Egyesült Királyságba utazott, ahova 2009. január 12-én érkezett meg, és ahol ugyanezen a napon menedékkérelmi kérelmet nyújtott be. 2009. július 30-án N.S.-t arról tájékoztatták, hogy a 343/2003 rendelet rendelkezései alapján 2009. augusztus 6-án átadják Görögországnak. E határozat ellen keresetet nyújtott be.

A C-493/10 ügynek öt menedékkérőnek³ azon határozatok ellen Írországban benyújtott keresete a tárgya, amelyek alapján őket a menedékkérelmi kérelmük megvizsgálása céljából át kell adni Görögországnak. Valamennyi menedékkérő Görögországon keresztül utazott, ahol illegális beutazásért letartóztatták őket. Görögországot anélkül hagyták el, hogy ott menedékkérelmi kérelmet nyújtottak volna be, majd Írországba utaztak, ahol ilyen kérelmet benyújtottak.

Az alapügyekben eljáró bíróságok, a C-411/10. sz. ügyben a Court of Appeal of England and Wales (Egyesült Királyság) és a C-493/10. sz. ügyben a High Court (Írország) egyértelmű információkkal rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy a menedékkérőket az alapvető és emberi jogaik megsértésének a veszélye fenyegetné, ha Görögországnak átadnák őket. A görög menekültügyi rendszer túlterheltségének és ennek a menedékkérőkkel szembeni bánásmódra, valamint a kérelmeik megvizsgálására való hatásainak a fényében ezért lényegében azt szeretnék a Bíróságtól megtudni, hogy az Egyesült Királyság vagy Írország az uniós jog alapján Görögország

¹ Egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékkérelmi kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.).

² A 343/2003 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése.

³ A felperesek információi alapján Afganisztánból, Iránból, illetve Algériából érkeztek.

elsődleges hatásköre ellenére megvizsgálhatja-e maga, sőt köteles-e megvizsgálni e menedékjog iránti kérelmeket, és ha igen, milyen feltételek mellett.

Mai főtanácsnoki indítványában Verica Trstenjak mindenekelőtt megállapítja, **hogy valamely tagállamnak annak eldöntése során, hogy megvizsgáljon-e valamely menedékjog iránti olyan kérelmet, amely azért nem tartozik a hatáskörébe, mert arra a rendeletben megállapított feltételek alapján egy másik tagállam rendelkezik hatáskörrel, tiszteletben kell tartania az Alapjogi Charta rendelkezéseit.** Véleménye szerint e döntés az uniós szabályozás tagállami végrehajtásának minősül⁴, amelynek során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a Chartában foglalt jogokat.

A kérdést előterjesztő bíróságok rendelkezésére álló információkból kiindulva a főtanácsnok ezt követően előadja, hogy a görög menekültügyi rendszer túlterheltség miatt hatalmas nyomás alatt áll, miáltal a menedékkérőkkel szembeni, az uniós rendelkezéseknek megfelelő bánásmód és kérelmek e rendelkezéseknek megfelelő megvizsgálása már nem mindig biztosítható. Ezért nem zárható ki, hogy azok a menedékkérők, akiket Görögországnak adnak át, az átadásukat követően olyan bánásmódban részesüljenek, amely az Alapjogi Charta rendelkezéseivel⁵ összeegyeztethetetlen.

Trstenjak főtanácsnok azon a véleményen van, hogy **ha az elsődlegesen hatáskörrel rendelkező tagállamban komolyan fenyeget az átadandó menedékkérő Alapjogi Chartában foglalt alapvető jogai megsértésének a veszélye, e tagállamnak a többi tagállam nem adhat át menedékkérőt. Ehelyett a többi tagállam főszabály szerint a 343/2003 rendeletben előírt hatáskörátvétel jogának a gyakorlására köteles, és magának kell a menedékjog iránti kérelmet megvizsgálnia.** A hatáskörátvétel joga gyakorlásának e kötelezettsége Trstenjak főtanácsnok szerint egyrészt a tagállamok azon kötelezettségéből adódik, hogy a 343/2003 rendeletet az alapvető jogok tiszteletben tartásával alkalmazzák. Másrészt abból a tényből következik, hogy a menedékkérő olyan tagállamnak történő átadása, amelyben az Alapjogi Chartában foglalt alapvető jogai megsértésének a veszélye komolyan fenyeget, egyúttal főszabály szerint ezen alapvető jogok átadó tagállam általi megsértésének is minősül. A hatáskörátvétel jogának gyakorlásán keresztül az átadó tagállam teljes mértékben elkerüli az Alapjogi Charta megsértésének e veszélyét, és a rendeletet az alapvető jogokkal összeegyeztethető módon alkalmazza.

Ebből a főtanácsnok egyben azt a következtetést is levonja, hogy **az átadó tagállamnak a menedékkérő átadását megelőzően meg kell állapítania, hogy az elsődlegesen hatáskörrel rendelkező tagállamban a menedékkérőt az Alapjogi Chartában foglalt alapvető jogai megsértésének a veszélye komolyan fenyegeti-e.** Ezen értékelés során a tagállamok kiindulhatnak abból a megdönthető vélelemből, hogy **az elsődlegesen hatáskörrel rendelkező tagállamban tiszteletben tartják a menedékkérő alapvető jogait.** Nem kell minden egyes menedékkérő átadása előtt arról tevőlegesen megbizonyosodniuk, hogy a menedékkérő Alapjogi Chartában foglalt jogai az átvevő tagállamban ténylegesen biztosítva vannak.

A C-411/10. sz. ügyvel kapcsolatban a főtanácsnok továbbá megállapítja, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló 30. sz. jegyzőkönyv, amelyet az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatoltak, nem minősül az Egyesült Királyság és a Lengyel Köztársaság Alapjogi Charta alóli általános opt-outjának. Az Alapjogi Charta jelen ügyben releváns rendelkezéseinek jogi hatálya ezért korlátlanul érvényesül az Egyesült Királyság jogrendjében.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

⁴ A Charta 51. cikkének (1) bekezdése alapján.

⁵ A jelen ügyben a Charta 1., 4., 18. cikke és 19. cikkének (2) bekezdése lenne releváns.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

*Az indítvány ismertetése során készülő képfelvételek a következő oldalon érhetők el: [„Europe by Satellite”](#)
☎ (+32) 2 2964106*